

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

OKUYAY PLATFORMU YASA / YÖNETMELİK TASLAĞI ÇALIŞMASI:

Okuma Kültürünü Geliştirmek İçin Kamu Ne Yapmalı? Sorunlar - Çözümler - Öneriler

ORTAKLIKLAR VE AĞLAR HİBE PROGRAMI
GRANT SCHEME FOR PARTNERSHIPS AND NETWORKS

OKUYAY

OKUMA KÜLTÜRÜNÜ YAYGINLAŞTIRMA PLATFORMU
PLATFORM FOR DISSEMINATION OF READING CULTURE

www.okuyayplatformu.com

OKUYAY PLATFORMU

YASA / YÖNETMELİK TASLAĞI ÇALIŞMASI:

Okuma Kültürünü Geliştirmek İçin Kamu Ne Yapmalı?

Sorunlar - Çözümler - Öneriler

OKUYAY PLATFORMU YASA / YÖNETMELİK TASLAĞI ÇALIŞMASI:

Okuma Kültürünü Geliştirmek İçin Kamu Ne Yapmalı?

Sorunlar - Çözümler - Öneriler

1. Baskı, Ocak 2021

Proje Sahibi

OKUYAY Platformu / Türkiye Yayıncılar ve Yayın Dağıtımçıları Birliği Derneği

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Türkiye Yayıncılar ve Yayın Dağıtımçıları Birliği Derneği'ne aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ISBN

Baskı

Matbaa

ORTAKLIKLAR VE AĞLAR HİBE PROGRAMI
GRANT SCHEME FOR PARTNERSHIPS AND NETWORKS

OKUYAY

OKUMA KÜLTÜRÜNÜ YAYGINLAŞTIRMA PLATFORMU
PLATFORM FOR DISSEMINATION OF READING CULTURE

Okuma Kültürünü Yaygınlaştırma Platformu

İnönü Caddesi Opera Palas Apt. No.55 D.2 34437

Gümüşsuyu, Beyoğlu/İstanbul

T. + 90 212 512 56 02

info@okuyayplatformu.com

okuyayplatformu.com

facebook.com/okuyayplatformu/

instagram.com/okuyayplatformu/

twitter.com/okuyayplatformu/

youtube.com/c/TürkiyeYayıncılarBirliğiDerneği

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	4
OKUYAY PLATFORMU DANIŞMA KURULLARI.....	6
OKUYAY PLATFORMU DANIŞMA KURULLARI ÖZET SONUÇLARI.....	6
YASA / YÖNETMELİK TASLAĞI ÖNERİLERİ.....	8
1- Okumaya ve Kitaba Dair Farkındalık.....	9
2- Kitaba Erişim.....	10
3- Okul Kütüphaneleri.....	11
4- Veri Oluşturma.....	12
5- Araştırma.....	13
6- Mesleki Eğitim.....	14
7- Yazılı Kültürün Korunması.....	15
8- Öğretmen Eğitimi.....	16
9- Müfredat Yenileme.....	18
10- Okuma Seferberliği.....	19

GİRİŞ

1985'te İstanbul'da kurulan ve kuruluş amaçları arasında okuma kültürünün yaygınlaştırılmasıyla bilimsel araştırmanın özendirilmesine çalışmak olan Türkiye Yayıncılar Birliği, T.C. Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı Sivil Toplum Sektörü Ortaklıklar Ağlar Hibe Programı çağrısına, okuma kültürünün yaygınlaştırılmasını hedefleyen kapsamlı bir projeye başvurmuş, hibe almaya hak kazanan 10 sivil toplum kuruluşundan biri olmuş ve Şubat 2019'da OKUYAY (Okuma Kültürü Yaygınlaştırma) Platformu'nu kurarak çalışmalara başlamıştır.

Derneğin okuma kültürünün yaygınlaştırılması için proje hazırlamasının en önemli nedeni kalkınmanın, kültürel mirasın korunmasının, demokratik, eşitlikçi, evrensel bireyler yetiştirmenin, öğrencilerin ulusal ve uluslararası sınavlarda başarılı olmasının ancak okuma kültürü kazanılmasıyla mümkün olacağına olan inancıdır. Avrupa ortalamasıyla karşılaştırıldığında halen yeteri kadar okumamamıza rağmen, okuma oranları yıllar içinde artan ve kuşaklar arasında bu konuda çok gelişme kaydedilen bir toplum olmamız okuma kültürünün yaygınlaştırması için yapılacak çalışmaların, gerekli destekler alındığında başarıya ulaşacağını göstermektedir.

OKUYAY Platformu proje yapısı okuma kültürünün yaygınlaştırılması konusunda bir farkındalık yaratıp kamunun ve bireylerin bu konu üzerinde düşünmesinin ve çalışmasının sağlanabileceği bilinciyle, bu konuda öncü bir adım atmak ve örnek olmak hedefiyle planlanmıştır. Platform bu plan doğrultusunda, belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için gerçekleştirilecek faaliyetleri yine okuma kültürü alanında çalışmalar yapan stratejik ortaklık ve işbirliklerle işbirliği kurarak ilk adımını attı. Platform çatısı altında ortaklar, iştirakler ve mevcut tecrübe ve birikimler doğrultusunda bir ağ oluşturulması, ortak akıl bilinci oluşturulması, bilgi ve tecrübe paylaşımına imkân sağlanması da projenin tasarım temellerinden biri oldu.

Dolayısıyla, okuma kültürünün bir kalkınma meselesi olduğu inancıyla inşa edilen projede okuma kültürünün oluşturulması ve geliştirilmesi konusunda yaşanan sorunların aşılması için belirlenen yöntem, öncelikle bu sorunların tespit edilmesi ve sorunların çözümleri için ilgili tüm paydaşlar tarafından ortaya konan önerilerin tartışılmasıydı. Aynı zamanda mevcut koşullar ve örnek

modeller göz önünde bulundurularak bu çözümlerde rolü olacak veya olabilecek ilgili kurum, kuruluş ve kişiler de belirlenmeliydi. Daha sonra atılacak adım, bu sorunların en temel 10 tanesinin belirlenerek bir yasa/yönetmelik tasarı önerileri dokümanının hazırlanması olacaktır.

Bu amaçla, OKUYAY Platformu öncülüğünde Çocuk, K-12 ve Yetişkin hedef grupları için üç danışma kurulu oluşturuldu. Proje süresince dört ayrı toplantıda bir araya gelen danışma kurulları, ilgili hedef gruplar bazında mevcut sorunları gündeme getirdi. Ayrıca bu sorunlara neden olan eksikler ve ihtiyaçlar tanımlandı. Çözümler ve bu çözümlerin hayata geçirebilmesi için gerekenler değerlendirilirken yurt içi ve yurt dışındaki iyi uygulamalar da göz önünde bulunduruldu. Bu uygulamaların mevcut koşullar kapsamında uyarlanabilir versiyonları üzerinde düşünüldü. Önerilen çözümlerin sürdürülebilir ve aynı zamanda toplumun tamamına ulaşabilir bir kurgu ve yapıda olması önemsendi.

Bu çözümlerin uygulanmasında kilit önem taşıyan kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları kadar özel girişimler, kütüphane, yayınevi, kitabevlerinin yanı sıra öğretmen ve ebeveynler öncelikli olmak üzere toplumun hemen her kesimine düşen rol ve görevler var. Okuyan bir toplum için herkesin sorumluluğunun farkında olması ve sorumluluğunun gereğini yerine getirmesi gerektiği bilinciyle, bu yasa/yönetmelik tasarı önerilerinin de ilgili tüm adreslere ulaşmasını ve çoklu işbirlikleri sayesinde oluşacak kuvvetle bu sorunların çözülmesi için ihtiyaç duyulan faaliyetlerin toplumumuza fayda sağlayacak şekilde hayata geçmesini umuyoruz.

OKUYAY DANIŞMA KURULLARI

Okuma kùltürü alanında çalışan akademisyenler, STK temsilcileri, öğretmenler, kùtùphaneciler ve yayıncılardan oluőan Çocuk, K-12 ve Yetişkin yaş gruplarına yönelik OKUYAY Danışma Kurulları, Tùrkiye’de okuma kùltürünün geliőmesine ve yaygınlaőmasının önündeki sorun ve engelleri tespit ettikten sonra çözümlere yönelik önemli tespitlerde bulunmuőtur.¹

Söz konusu sorun ve çözüm önerilerinin daha önce yapılan ulusal kongre, Şura, çalıőtay, sempozyum vb.’de de dile getirilmiő olması, bu sorunların uzun zamandan bu yana çözülmeye çalıőıldığını göstermesi aşıısından önemli olduğu kadar çalışmalara dayanak oluőturması aşıısından da önemlidir.

Bu kitapçıkta, bir yıl süren ve dört oturum halinde yürütölen Danışma Kurulu çalışmaları sonucunda belirlenen sorunlar ve çözüm önerileri, dayanak çalışmalarla eşleştirilerek yasa / yönetmelik taslağı hazırlamaya yönelik tavsiyelere dönüőtürölmüőtür. Söz konusu yasa / yönetmelik taslaklarının hazırlanabileceği kamu kurumları ve STK’ler belirtilerek yapılması gereken öncelikli eylem vurgulanmıőtır.

OKUYAY PLATFORMU DANIŞMA KURULLARI ÖZET SONUÇLARI

Danışma Kurullarından çıkan sonuçlar ortak maddeler haline getirilmiő, *İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi*’nin 19. maddesinde somutlaőan, herkesin bilgiye erişim, düşünce ve anlatım özgürlüğu ilkelerinin kabulünden yola çıkılarak, IFLA (Uluslararası Kùtùphaneciler Derneği Federasyonu) ilkelerinde de yer aldığı gibi engellilik durumu, etnik köken, cinsiyet, coğrafi konum, dil, siyaset söylemi, ırk veya din ayrımı gözetmeksizin her vatandaőa bilgiye, kaynağa erişim ve etkileőimli gelişme imkânı tanınması ön koőuluyla aőađıdaki sorunlara çözüm bulunması için yasa/yönetmelik tasarısı yürütölmesi uygun bulunmuőtur.

1 OKUYAY Platformu ve Okuma Kùltürünü Yaygınlaştırma Kılavuzu’nun 204-300. sayfalarında sorunlar, tespitler ve çözüm önerileri tüm detaylarıyla açıklanmıő ve bu konuda dünyadan iyi örneklere yer verilmiőtir.

1- Ebeveynlerin, bakıcıların, okul öncesi öğretmenlerinin, aile büyüklerinin 0-6 yaş grubuna yönelik kitaplarla ilgili farkındalığının az olması ve "çocuk kitabı" tanımının yeterli olmayışı

2- Kitaba erişim sorunu ve kitaptan haberdar olamama

A- Kütüphane çeşitliliği açısından

- Yeterli ve farklı yaş gruplarına yönelik kütüphane eksikliği (bebek kütüphaneleri, çocuk kütüphaneleri, okul kütüphanesi, halk kütüphanesi)
- Kütüphanelerdeki koleksiyon eksikliği (nitelikli ve güncel kitap, dergi, dijital uygulama vb. ihtiyacı)
- Kütüphaneci eksikliği

B- Dijital olanaklar açısından

- Fırsat eşitliği ve olanakların sağlanması

C- Yerel yönetimler açısından

- Kütüphane, okuma salonu, etkinlik alanları, etkinlikler vb.

D- STK'ler açısından

E- Kitabevleri açısından

F- Fuar vb. şenlik, etkinlik azlığı açısından

G- Evdeki kitaplıklar açısından

3- Zorunlu eğitim kapsamındaki kurumlarda kütüphanelerin yetersiz oluşu

- Okul kütüphanelerinde güncel koleksiyon eksikliği
- Mevcut okul kütüphanelerinde entelektüel birikimiyle okuma kültürünü yaygınlaştırmayı görev edinmiş ve motivasyonu yüksek kütüphanecilerin istihdam edilmemesi

4- Okuma kültürü, okuma alışkanlığı, kitaba erişim vb. konularda düzenli anket ve veri eksikliği

5- Araştırma kütüphaneleri, araştırma merkezleri, veri ve proje tabanı eksikliği

6- Yayıncılık sektörünün en önemli paydaşları olan yazar, çevirmen, çizer ve editörleri vb.'yi yetiştirecek eğitim kurumlarının yeterli olmayışı

7- Yazılı kültürün korunması ihtiyacı

8- Öğretmenlerin okuma kültürü açısından eğitim ve farkındalık eksikliği

- Eğitim fakültelerine yönelik
- Formasyon eğitimleri
- Hizmetiçi eğitimler

9- Eğitim ve öğretim kurumlarının her sınıf seviyesinde, "okuma kültürü" dersi ve bilgi okuryazarlığı çalışmaları eksikliği

- Öğretmenlere yönelik eğitim
- Öğrencilere yönelik eğitim

10- "Hayat boyu okuma"yı teşvik edici uygulamalara duyulan ihtiyaç (Her yıl kasım ayının 3. cumasının Sesli Okuma Günü olarak kutlanması)

YASA / YÖNETMELİK TASLAĞI ÖNERİLERİ

OKUYAY Danışma Kurullarından okuma kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik çıkan sonuçlar, ortak maddeler haline getirilerek ana başlıklar altında toplanmış ve ilgili kamu kuruluşlarının Ulusal Kongre ve Şura kararlarını da dikkate alarak bu konuda yasa/yönetmelik taslağı hazırlamaları tavsiye edilmiştir.

Bu taslak çalışma, ilgili kamu kurumlarına tasnif edilerek basılı olarak ulaştırıldığı gibi KEP iletisi olarak da gönderilmiştir.

1- Okumaya ve Kitaba Dair Farkındalık

Ebeveynlerin, bacıcıların, okul öncesi öğretmenlerin, aile büyüklerinin 0-6 yaş grubuna yönelik kitaplarla ilgili farkındalığının artırılması ve "çocuk kitabı" tanımının yapılması gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Ailelerin okuma konusunda (özellikle okulöncesi dönemde) bilgilendirilmesi için eğitimler verilmeli ve çeşitli etkinlikler düzenlenmelidir.

Nasıl Yapılmalı?

- Kütüphanelerde hamilelik sürecinde anne babaya özel bir "aile kütüphane üyeliği" başlatılabilir veya kitap ödünç alabilecekleri bir "eve kütüphanecilik hizmeti" yapılabilir.
- Bakanlıklar farkındalığı arttırmak için çalışmalar yapabilir. Örneğin aşı konusunda yapılan tanıtımların benzeri çocuk kitapları için yapılabilir. Yeni doğan çocukların ailesine çocuk kitabının dil gelişimini nasıl etkilediği konusunda bilgiler veren broşürler dağıtılabilir.
- Yerel yönetimlerin ebeveynlik okullarına okuma kültürünü geliştirecek müfredatlar eklenebilir.

Kiminle?

KYGM, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, T.C. Sağlık Bakanlığı, Yerel Yönetimler, AÇEV, TKD, OKD, ÇGYD

Kaynaklar

- 5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
- 6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

2- Kitaba Erişim

Türkiye'nin her yerinde farklı gerekçelerle kitaba erişim sorununun giderilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Kütüphane çeşitliliği, dijital olanaklar, yerel yönetimler, STK'ler, kitabeveleri, fuar vb. şenlik, etkinlik ve evdeki kitaplıklar açısından yaşanan kitaba erişim sorunu giderilmelidir.

Nasıl Yapılmalı?

- Her yerleşim bölgesinde çocuk vakit geçirme alanı olarak "sem t kütüphanesi" olmalı, bebek kütüphaneleri, halk kütüphaneleri ve belediye kütüphaneleri yaygınlaştırılmalıdır.
- STK'lerin sosyal sorumluluk projesi yapmalarına destek olunmalıdır.
- Kültür Bakanlığı kütüphanelere yeni kitaplar almalıdır.
- Belediyeler çocuk kütüphaneleri konusunda da çalışmalar yapmalı ve çocuk kütüphanelerinin sayısı arttırılmalıdır.

Kiminle?

KYGM, Yerel yönetimler, TKD, OKD ve Tüm STK'ler

Kaynaklar

- Uluslararası Katılımlı Okuma Kültürü, Sorunlar ve Çözüm Yolları Sempozyumu Sonuç Bildirgesi (2010)
- Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu Sonuç Bildirgesi (2015)
- Çocuk Kütüphaneleri Çalıştayı (2017)
- 5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
- 6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

3- Okul Kütüphaneleri

Zorunlu eğitim kapsamındaki kurumlarda kütüphane kurulması ve mevcut okul kütüphanelerindeki eksiklerin giderilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Okul kütüphanelerinin belediyeler tarafından desteklenmesiyle bilgi okuryazarlığı, okuma alışkanlığı, araştırma ve öğrenmeyi öğrenme alanlarında gerçekleştirilecek ortak projelerin özellikle gençler ve çocuklar üzerinde olumlu etki yaratmasına olanak sağlanmalıdır.

Nasıl Yapılmalı?

- K12 okullarındaki kütüphane öğretmeninin tanımını benimsemesi, pedagojik eğitimin verilmesi ve görevlerinin belirlenmesi gerekmektedir.
- Eğitim müfredatından haberdar olan kütüphaneciler yetiştirilmeli ve okullarda görevlendirilmelidir.

Kiminle?

KYGM, MEB, YÖK, TKD, OKD, Yerel Yönetimler

Kaynaklar

- Belediyelerin Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Uluslararası Sempozyumu Sonuç Bildirgesi (2015)
- Çocuk Kütüphaneleri Çalıştayı (2017)
- 6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

4- Veri Oluşturma

Okuma kültürü, okuma alışkanlığı, kitaba erişim vb. konularda düzenli anket ve veri eksikliğinin giderilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Okuma kültürü alanında Őimdiye kadar yapılan çalışmaların, farklı yaş gruplarına göre sistemli bir biçimde toplandığı bir dijital veri tabanı oluşturulmalıdır.

Nasıl Yapılmalı?

- Okuma kültürü anketi ve araştırmalar düzenli olarak yapılmalı ve veriler düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Okuma kültürünün geliştirilmesi bağlamında üniversitelerle işbirliği arttırılmalı, konuyla ilgili çalışan uzmanlardan, çalışma alanlarına göre detaylı bir araştırmacı havuzu oluşturulmalı, araştırma desteğinin ve etkileşimin periyodik hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Kiminle?

KYGM, TUIK, YK, TKD, TYB, BasYayBir

Kaynaklar

5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Millî Kültür Şurası (2017)

5- Araştırma

Araştırma kütüphaneleri, merkezleri, veri ve proje tabanlı eksikliğinin giderilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Araştırma kütüphaneleri ve merkezleri kurulması için kamu desteği sağlanmalıdır.

Nasıl Yapılmalı?

- Okuma kültürü bağlamında hayata geçirilen uygulamalar hakkında her yıl uluslararası konferans ve çalıştaylar düzenlenmeli ve tecrübelerin paylaşılması sağlanmalıdır.
- Üniversitelerin örgüt yapısı içinde kurulmuş Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOGEM), Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi (ÇOKAUM), Çocuk Vakfı Çocuk Edebiyatı Okulu gibi birimlerin sayısı artırılmalı uzun vadede çocuk edebiyatı alanında yapılacak lisansüstü çalışmaları organize edecek Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Araştırma Enstitüleri kurulmalıdır.

Kiminle?

KYGM, YÖK, TKD, OKD

Kaynaklar

- Çocuk Kütüphaneleri Çalıştayı (2017)
- 5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
- 6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

6- Mesleki Eğitim

Kitap üretiminin en önemli paydaşları olan yazar, çevirmen ve editörleri yetiştirecek mesleki eğitim programlarının eksikliğinin giderilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Alanın ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikli eğitim programları düzenlenmesine destek olunmalıdır.

Nasıl Yapılmalı?

- Alanın ihtiyaçları belirlenerek meslek içi eğitim programları üniversitelere işbirliği yaparak hazırlanmalıdır.

Kiminle?

YÖK, MYK, Yayıncılık Meslek Birlikleri

Kaynaklar

5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

7- Yazılı Kùltürün Korunması

Kùltürel çeşitliliğin korunması (yazılı kùltürün korunması) ve sabit fiyat uygulamasıyla kitap üretiminde ve dağıtımında tekelleşmenin önüne geçilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Kùltürel çeşitliliğin korunması (yazılı kùltürün korunması) ve sabit fiyat uygulamasının kanunlaştırılması gerekmektedir.

Nasıl Yapılmalı?

- Tüm meslek örgütlerinin ve yayıncılık sektörü paydaşlarının mutabık kaldığı "Yazılı Kùltürün Korunması" yasa taslağı oluşturularak yürürlüğe girmesi için kamu otoriteleriyle görüşmeler yapılmalı, bu türden bir kanunun gerekli olduğu konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir.

Kiminle?

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, KYGM, Belediyeler, Yerel Yönetimler, TYB, BasYayBir

Kaynaklar

4. Ulusal Yayın Kongresi (1998)
5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
- III. Milli Kùltür Şurası (2017)

8- Öğretmen Eğitimi

Öğretmenlerin okuma kültürü açısından eğitim ve farkındalık eksikliğinin giderilmesi gerekliliği.

Öncelikli Eylem

Öğretmenlere yönelik hizmetiçi eğitimler düzenlenmeli, bu eğitimler periyodik olarak devam ettirilmeli ve öğretmen yetiştiren kurumların programları da bu doğrultuda yenilenmelidir.

Nasıl Yapılmalı?

- Çocuk gelişimi, sınıf öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği, okulöncesi öğretmenliği, karşılaştırmalı edebiyat, Türk dili ve edebiyatı, grafik tasarım bölümlerinde çocuk edebiyatına yer verilmeli; lisans eğitiminde mecburi dersler konmalı, lisansüstü programlar açılmalıdır.
- Okuma kültürünün yaygınlaştırılması konusunda çocuk edebiyatı lisans ve yüksek lisans programları başlatılmalıdır.
- Öğretmen yetiştiren kurumların programlarında yer alan "çocuk edebiyatı" ve varsa "medya okuryazarlığı" vb. ders programları, çocuklara okuma kültürü edindirebilmek için izlenmesi gereken bilimsel yaklaşımlarla yapılandırılmalıdır. Üniversitelerde okutulan Çocuk Edebiyatı derslerine uzman yetiştirmek üzere Çocuk Edebiyatı Bilim Dalı kurulmalı; lisansüstü öğrenimini bu dalda tamamlayan öğretim üyesi adayları için, bilim alanlarına Çocuk Edebiyatı eklenmelidir.
- Ön lisans ve lisansa yönelik çocuk edebiyatı ders içeriklerinde edebiyatın dille yapılan bir güzel sanat olduğu gerçeğinden hareketle edebî metinlerin estetik yönüne ve zevk oluşturma / geliştirme / kazandırma işlevine de vurgu yapılmalıdır.
- Üniversitelerin örgüt yapısı içinde kurulmuş Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOGEM), Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi (ÇOKAUM), Çocuk Vakfı Çocuk Edebiyatı Okulu gibi birimlerin sayısı arttırılmalı uzun vadede çocuk edebiyatı alanında yapılacak lisansüstü çalışmaları organize edecek Çocuk ve İlk Gençlik Edebiyatı Araştırma Enstitüleri kurulmalıdır.

Kiminle?

YÖK, MEB, ÖRAV, Öğretmen Ağı, ERG, ÇGYD, Yayıncılık Meslek Birlikleri

Kaynaklar

- 3. Yayın Kongresi (1991)
- 5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
- 6. Ulusal Yayın Kongresi (2018),
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

9- Müfredat Yenileme

Eğitim ve öğretim kurumlarının her sınıf seviyesinde, “okuma kültürü” dersi ve bilgi okuryazarlığı çalışmaları konması gerekliliği.

Öncelikli Eylem

İlköğretim ve lise müfredatlarında acil olarak iyileştirmeye gidilmelidir.

Nasıl Yapılmalı?

- Etkileşimli okuma en kısa zamanda okul müfredatında yer almalıdır.
- Eğitim müfredatından haberdar olan kütüphaneciler yetiştirilmeli ve okullarda görevlendirilmelidir.
- Okuma kültürü dersinin K-12 ve lise düzeyinde Türkçe, edebiyat öğretmenleri ve kütüphanecilerle birlikte düzenlemesi sağlanmalıdır.

Kiminle?

KYGM, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK, AÇEV, TEGV, TKD, OKD, ÇGYD

Kaynaklar

- Çocuk Kütüphaneleri Çalıştayı (2017)
- 5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
- 6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Şurası (2017)

10- Okuma Seferberliği

“Hayat boyu okuma”yı teŖvik edici uygulamalara duyulan ihtiyacın giderilmesi gerekliliği. (Kasım ayının 3. cuma gününün Sesli Okuma Günü olarak kutlanması)

Öncelikli Eylem

Hayat boyu okumanın tüm kamu kuruluŖlarının alıŖma prensipleri içinde yer alması sağlanmalıdır.

Nasıl Yapılmalı?

- EtkileŖimli okumanın öneminin anlatılacağı, yaygınlaŖtırılacađı ulusal çapta etkinlikler düzenlenmelidir. (Sesli Okuma Günü, önemli kiŖilerin sesli okuma yapması, seminerler vb.)
- Okumanın zendirilmesi için kamu spotları hazırlanmalıdır.

Kiminle?

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, KYGM, T.C. Aile, alıŖma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, yerel yönetimler, AÇEV, OKD, TKD, TYB, okuma kültürüne dair çok sayıda dernek, vakıf

Kaynaklar

5. Ulusal Yayın Kongresi (2009)
6. Ulusal Yayın Kongresi (2018)
- III. Milli Kültür Ŗurası (2017)

KISALTMALAR

AÇEV	Anne Çocuk Eğitim Vakfı
BasYayBir	Basın Yayın Birliği
ÇGYD	Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği
ERG	Eğitimde Reform Girişimi
KEP	Kayıtlı Elektronik Posta
KYGM	Kütüphaneler Yayınlar Genel Müdürlüğü
MYK	Mesleki Yeterlilik Kurumu
OKD	Okuma Kültürü Derneği
ÖRAV	Öğretmen Akademisi Vakfı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TEGV	Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı
TKD	Türk Kütüphaneciler Derneği
TUIK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYB	Türkiye Yayıncılar Birliği
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

OKUYAY PLATFORMU HAKKINDA

Okuma Kültürünü Yaygınlaştırma Platformu, ülkemizde okuma kültürünün yaygınlaştırılmasını çalışma konularından biri haline getiren Türkiye Yayıncılar Birliği tarafından, T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanliği'nin yürüttüğü Sivil Toplum Sektörünün Ortaklıklar ve Ağlar Hibe Programı kapsamında alınan hibeyle kuruldu. OKUYAY Platformu, okuma kültürünü desteklemeye çalışan STK'lere, aktivistlere, gönüllülere destek vererek Türkiye ve Avrupa'daki iyi örnekleri Türkiye geneline yayma hedefiyle çalışmalarını gerçekleştirdi.

Çalışmalarını **Kingston Üniversitesi [Birleşik Krallık], Türk Kütüphanecileri Derneği (TKD), Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV), Kadıköy Belediyesi** ortaklığı ve **Stiftung Lesen (Almanya), Okuma Kültürü Derneği** iştirakiyle gerçekleştiren OKUYAY Platformu; Türkiye Okuma Kültürü Araştırması 2019 ve ayrıca Okuma Kültürü Haritalama Çalışması, Bağımsız Kitabevleri Raporu gibi araştırma ve rapor çalışmalarını yapmanın yanı sıra okuma kültürünü yaygınlaştırmak için seçilen 4 pilot bölgedeki çocukları, ebeveynleri, öğretmenleri, kamu kuruluşlarını, kütüphaneleri ve sivil toplumu, yayıncılık paydaşlarıyla bir araya getirerek pilot uygulamalar hayata geçirdi. Proje sonunda hazırlanan *OKUYAY Platformu ve Okuma Kültürünü Yaygınlaştırma Kılavuzu* ise bu alanda önemli bir başvuru kaynağı olması öngörüsüyle hazırlandı ve kamuoyunun hizmetine sunuldu.

OKUYAY Danışma Kurulları'nın bir yıl süren ve dört oturum halinde yürütülen Danışma Kurulu çalışmaları sonucunda belirlenen sorunlar ve çözüm önerileri, dayanak çalışmalarla eşleştirilerek yasa / yönetmelik taslağı hazırlamaya yönelik tavsiyelere dönüştürülmüştür.

Bu kitapçık, yasa / yönetmelik taslaklarını hazırlayabilecek kamu kurumları, birlikte çalışabilecek STK'ler, yapılması gerekenler ve dayanak çalışmalar hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Bu kitapçıkla ayrıca kamuoyunun da dikkatini çekmek ve toplum olarak sorunların üstesinden gelinebilmesi için farkındalık yaratabilmek de hedeflenmiştir.

ORTAKLIKLAR VE AĞLAR HİBE PROGRAMI
GRANT SCHEME FOR PARTNERSHIPS AND NETWORKS

OKUYAY

OKUMA KÜLTÜRÜNÜ YAYGINLAŞTIRMA PLATFORMU
PLATFORM FOR DISSEMINATION OF READING CULTURE

İnönü Caddesi Opera Palas Apt. No: 55 D: 2
34437 Cümüşsuyu, Beyoğlu/İstanbul
T. + 90 212 512 56 02
info@okuyayplatformu.com
okuyayplatformu.com
facebook.com/okuyayplatformu/
instagram.com/okuyayplatformu/
twitter.com/okuyayplatformu/
youtube.com/c/TürkiyeYayıncılarBirliğiDerneği

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteğiyle hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Türkiye Yayıncılar Birliği sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.